

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, în privința inculpatului

*Musatov Nicolai Nicolai, născut la
12 martie 1977, originar și locuitor al mun. Bălți,
str. Popovici 8, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 21.10.2014 – 13.05.2015,
instanța de apel: 23.06.2015 – 09.10.2015,
instanța de recurs: 04.04.2016 – 14.06.2016.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 mai 2015, Musatov Nicolai a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 13 mai 2015, deducându-se durata aflării în arest preventiv din 09 octombrie 2014 până la 13 mai 2015.

2. Instanța de fond a constatat că, *în actul de învinuire s-a reținut că*, la finele lunii aprilie 2014, inculpatul Musatov N., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în ograda casei nr. 46A din str. I. Creangă, mun. Chișinău, sub pretextul că dorește să ia cu chirie pentru 10 zile autoturismul Dacia Logan, n.î. OC AL 283, ce aparține cu drept de proprietate lui Savescul V.,

cu prețul de 3.500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 66.185 lei, dobândind încrederea acestuia, din motive de cupiditate, cu intenție directă, dorind să dea acțiunilor sale un caracter legal, l-a convins pe Savescu V. să-i transmită automobilul și certificatul de înmatriculare al acestuia în schimbul angajamentului de a achita prețul pentru chirie, fără a avea intenția executării obligației asumate, după ce a părăsit locul comiterii infracțiunii, fără să întoarcă automobilul proprietarului.

Ulterior, la 15 iunie 2014, inculpatul, dorind să împrumute de la Fluerau V. suma de 2.000 euro, i-a transmis acestuia, în calitate de garanție, automobilul de Dacia Logan, n.î. OC AL 283, ce aparține lui Savescu V., declarând că automobilul îi aparține lui.

Instanța a reținut că partea vătămată a declarat că a procurat automobilul la prețul de 2.200-2.300 euro, iar în suma de 3.500 euro a fost inclusă și chiria pentru perioada în care inculpatul a reținut automobilul, reieșind din prețul de 250 lei/zi pentru 5-6 luni.

Astfel, instanța a statuat că vinovăția inculpatului a fost demonstrată prin probele administrate, și a reîncadrat acțiunile lui de la art. 190 alin. (4) la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ținând cont de costul autoturismului indicat de partea vătămată în mărime de 2.300 euro, prejudiciul efectiv cauzat, constituind 43.409,53 lei.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont că inculpatul anterior nu a fost condamnat, a comis infracțiunea admitând consecințele în mod conștient, că lipsesc circumstanțe atenuante și agravante pe caz, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă cu izolare de societate.

3. Procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 5 ani.

Apelantul a invocat că argumentele părții vătămate referitor la costul automobilului și prejudiciul cauzat au fost incorect și părtinitor apreciate de instanța de fond, Savescu V., la momentul depunerii denunțului și audierii în calitate de parte vătămată, fiind avertizat conform prevederilor art. 311, 312 Cod penal.

Mai mult, în cadrul audierii, partea vătămată a dat declarații confuze, favorabile pentru inculpat.

La stabilirea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva motive din care să rezulte că nu este rațional ca inculpatul să nu execute pedeapsa solicitată de acuzare pentru fapta săvârșită, în condițiile în care acesta nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate.

3.1. A declarat apel și avocatul Roman Medeleanu, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că nu a fost probată existența laturii obiective – dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor, prin abuz de încredere și înșelăciune.

Potrivit declarațiilor părții vătămate, între acesta și inculpatul au existat relații contractuale, și anume un contract de locațiune prin care ambele părți și-au asumat obligații.

Partea vătămată a confirmat că a transmis automobilul conform contractului de locațiune, iar inculpatul și-a onorat obligațiile contractuale de achitare a plăților lunare, și restituirea automobilului la expirarea termenului contractului.

Astfel, inculpatul a primit automobilul și a achitat pentru o perioadă chiria, onorându-și la început executarea obligațiilor, conform contractului încheiat, fapt confirmat și de partea vătămată.

Probele administrate dovedesc că inculpatul, în baza contractului de locațiune, a primit automobilul în baza unui act juridic, onorându-și parțial obligațiile contractuale de achitare a plăților, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, ale inculpatului și martorului Arap E.

Acuzarea nu a probat nici latura subiectivă a componenței de infracțiune – intenția inculpatului la comiterea infracțiunii de escrocherie.

Cumulul de probe administrate confirmă că inculpatul a început executarea obligațiilor asumate prin achitarea plății pentru o perioadă de timp, achitând personal și prin intermediul lui Arap E., având intenția să achite datoriile acumulate și să restituie automobilul proprietarului, nefiind prezentate probe care ar demonstra contrariul.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, apelul declarat de avocatul Roman Medeleanu, în numele inculpatului, a fost respins, ca nefondat.

Apelul declarat de procuror a fost admis, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Musatov Nicolai a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de răspundere materială pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 09 octombrie 2014.

Instanța de apel a reținut că hotărârea instanței de fond nu cuprinde descrierea faptei criminale prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal ca fiind dovedită, fiind indicat incorect că ”În actul de învinuire s-a reținut că...” și contravenind art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței, în baza probelor administrate, cercetate suplimentar, instanța de apel a constatat că, la finele lunii aprilie 2014, Musatov N., *urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor* altei persoane, aflându-se în ograda casei nr. 46A din str. I. Creangă, mun. Chișinău, sub pretextul că dorește să ia cu chirie pentru 10 zile autoturismul Dacia Logan, n.î. OC AL 283, ce aparține cu drept de proprietate lui Savescu V., cu *prețul de 3.500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 66.185 lei*, dobândind încrederea acestuia, din motive de cupiditate, cu intenție directă, dorind să dea acțiunilor sale un caracter legal, l-a convins pe Savescu V. să-i transmită

automobilul și certificatul de înmatriculare al acestuia în schimbul angajamentului de a achita prețul pentru chirie, fără a avea intenția executării obligației asumate, după ce a părăsit locul comiterii infracțiunii, fără să întoarcă automobilul proprietarului.

Ulterior, la 15 iunie 2014, inculpatul, dorind să împrumute de la Fluerau V. suma de 2.000 euro, i-a transmis acestuia, în calitate de garanție automobilul Dacia Logan, n.î. OC AL 283, ce aparține lui Savescu V., declarând că automobilul îi aparține lui.

Partea vătămată Savescu V. a declarat că a procurat automobilul la prețul de 2.200-2.300 euro. În suma de 3.500 euro a fost inclusă și chiria pentru perioada în care inculpatul a reținut automobilul, reieșind din prețul de 250 lei/zi pentru 5-6 luni.

Instanța de apel a statuat că sunt nefondate argumentele acuzării potrivit căror fapta inculpatului urmează a fi calificată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate în instanța de fond, costul autoturismului dobândit ilicit de inculpat constituie 2.300 euro, echivalentul a 43.409,53 lei.

Prin urmare, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că lipsesc circumstanțe atenuante și agravante pe caz, lipsește caracteristica inculpatului, că partea vătămată a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă prin izolare de societate.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că prejudiciul material cauzat în mărime de 3.500 euro a fost probat prin procesul-verbal de consemnare a plângerii, procesul-verbal de audiere a victimei, procesul-verbal de audiere în calitate de parte vătămată a lui Savescu V. și informației de la DAAC Hermes.

Totodată, fiind constatată fapta prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal, inculpatul a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice

dispozitivul hotărârii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) specificând că „*în actul de învinuire s-a reținut că...*” și condamnând inculpatul în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită și pentru comiterea căreia ultimul a fost pedepsit penal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele și argumentele atât a apărării, cât și cele ale acuzării;

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile legale și a adoptat o hotărâre în aspectul vizat care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (6), 417 alin. (1) pct. 8), 419, Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenumului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, corect concluzionând că sentința este una neîntemeiată și rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate, cât și a procesului verbal al ședinței judiciare (v. 2 f.d. 25, pct. 4. din decizie):

a) indicând că inculpatul: „*urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor* altei persoane..., cu *prețul de 3.500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 66.185 lei,*”, adică a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal, dar condamnându-l în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită și pentru comiterea căreia ultimul a fost pedepsit penal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele și argumentele atât a apărării, cât și cele ale acuzării;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile inculpatului de la f.d. 199, și procesul-verbal de ridicare din 09.10.2014 de la f.d. 44-45.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, în privința inculpatului Musatov Nicolai Nicolai, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 12 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun